

Informationsmateriale til patienter

OPERATION FOR TUNGE ØJENLÅG (DERMATOCHALASIS), TUNGE ØJENBRYN (BROWPTOSE) OG KOLESTEROLAFLEJRINGER (XANTHELASMATA)

Med alderen kan huden miste sin elasticitet, hvilket kan resultere i tunge øjenlåg. Dette skyldes tyngdekraftens træk, som får øjenlågene og øjenbrynene til at synke ned. Den overskydende hud på panden og de øvre øjenlåg kan med tiden forstyrre synet og føre til følelsen af træthed, da det kan være anstrengende at holde øjnene åbne. Nogle oplever endda hovedpine som følge af dette. Samtidig kan det naturlige fedt under øjenlåget bule frem, hvilket også bidrager til tunge øjenlåg. Hos nogle kan nedsynkning af øjenbrynet også være en væsentlig årsag til dette problem.

Hos nogle patienter skyldes generne både overskydende hud på øjenlågene og nedsynkning af øjenbrynene (browptose). Når øjenbrynene synker ned med alderen, kan det give et tungt udseende og yderligere påvirke synsfeltet. I disse tilfælde kan det være nødvendigt at kombinere øjenlåsoperationen med et øjenbrynsløft for at opnå det bedst mulige funktionelle og kosmetiske resultat.

Heldigvis kan begge dele behandles kirurgisk, typisk i to separate procedurer om nødvendigt.

Ved øjenbrynsløft placeres arret typisk lige over øjenbrynet, hvor overskydende hud fjernes, og øjenbrynet løftes til en højere position.

Xanthelasmata er gullige kolesterolaflejringer i huden omkring øjnene. Forandringerne er ufarlige, men kan hos nogle opleves kosmetisk generende. Ved fjernelse af xanthelasmata fjernes forandringerne kirurgisk under lokalbedøvelse. Afhængigt af størrelse og placering kan det i nogle tilfælde være nødvendigt at fjerne en lille mængde hud samtidig. Hos enkelte patienter kan xanthelasmata være associeret med forhøjet kolesterol, og det kan derfor være relevant at få kontrolleret kolesteroltal hos egen læge.

Det er altid øjenlægen, der ved forundersøgelsen vurderer, hvilket indgreb der er relevant for dig. Denne patientinformation dækker overordnet operation for tunge øjenlåg /dermatochalasis/ samt eventuel behandling af browptose eller xanthelasmata. Den konkrete behandlingsplan, forventet resultat, risici, efterbehandling og kontrol tilpasses det indgreb, du skal have udført.

Symptomer, der indikerer behov for operation i det of entlige sundhedssystem, inkluderer indskrænkning af synsfeltet, kompenserende bagoverbøjning af hovedet, udtalt tyngdefornemmelse i øjenlågene, hovedpine grundet konstant rynkning af panden for at løfte øjenlågene, samt irritation eller kløe i øjenlågets hudfold. Sundhedsstyrelsen har også fastsat et afstandskriterium, som definerer, hvor meget hud der skal være til stede, før tilstanden anses for at være et funktionelt problem. Hvis

symptomerne og afstandskriteriet ikke opfyldes, kan det være nødvendigt at overveje selvbetaling for operationen eller afvente yderligere udvikling af tilstanden.

KOSMETISK BEHANDLING AF TUNGE ØJENLÅG

Kosmetisk behandling af tunge øjenlåg kan være ønsket af nogle, enten på grund af overskydende hud eller æstetiske bekymringer, som ikke opfylder de tidligere nævnte kriterier. Dette kan omfatte både de øvre og nedre øjenlåg, hvilket kan give et træt udseende. I sådanne tilfælde kan man vælge at få udført operationen i privat regi og selv betale for behandlingen. Hvad enten du er berettiget til of entlig funktionel behandling eller privat kosmetisk behandling, er bestemt af Sundhedsstyrelsen, som øjenlægen vil forklare dig. Priser for privat kosmetisk behandling vil blive oplyst af personalet, hvis du er interesseret. Ifølge sundhedsloven kræver kosmetisk behandling dit informerede samtykke, med mindst 2 dages betænkningstid. Derfor vil vi sikre os, at du giver samtykke inden operationen, senest på operationsdagen. Inden operationen har du altid mulighed for at trække dit samtykke tilbage.

Forskellen på funktionel og kosmetisk operation

En funktionel operation foretages, når der er dokumenterede gener, f.eks. påvirket synsfelt, tyngdefornemmelse, hovedpine, irritation i hudfolden eller andre funktionelle gener. En kosmetisk operation foretages, når ønsket primært handler om udseende, og de funktionelle kriterier ikke er opfyldt. Det er øjenlægen, der vurderer indikationen ved forundersøgelsen.

FØR OPERATIONEN

Du bedes ikke bære make-up eller bruge hudcreme omkring øjnene på operationsdagen. Hvis du er nervøs, tilbyder vi dig en beroligende tablet. Hvis du får beroligende medicin, må du ikke selv køre bil eller cykle efter operationen. Vi fraråder bilkørsel umiddelbart efter operation, så arrangér gerne hjemtransport i god tid.

ER DU I ØJEBLIKKET PÅ BLODFORTYNDENDE MEDICIN ELLER KOSTTILSKUD?

Vi beder vores patienter om at holde pause med følgende medicin og kosttilskud forud for operationen for at reducere risikoen for blødning under indgrebet:

- Acetylsalicylsyre-holdige tabletter, såsom Hjertemagnyl, Kodimagnyl og lignende, bør stoppes 3 dage før operationen.
- Non-vitamin K orale antikoagulantia (NOAK- -præparater), såsom Xarelto, Eliquis, Pradaxa, bør stoppes 3 dage før operationen.
- Naturlægemidler såsom f skeolie, ginseng, bladrian, ephedra, ginko biloba, hvidløg og ingefær bør stoppes 2 uger før operationen.

Hvis du tager kraftig blodfortyndende medicin som Marevan, bør du diskutere en pause i medicinen med din behandlende læge (f.eks. din egen læge). Du må aldrig stoppe blodfortyndende medicin uden lægelig vurdering. Naturlægemidler og kosttilskud, som kan øge blødningsrisikoen, f.eks. f skeolie, ginkgo biloba, hvidløg, ingefær og lignende, bør kun pauseres efter aftale med klinikken/lægen.

Disse forholdsregler hjælper med at sikre din sikkerhed under operationen.

PÅ OPERATIONS DAGEN

Ved behandlingen opereres begge øjne normalt samme dag, med mindre det kun er nødvendigt at operere den ene side. Der afsættes tilstrækkelig tid til operationen, som indebærer følgende trin:

1. Før operationen tilbydes du en beroligende tablet, selvom det sjældent er nødvendigt.
2. Der måles og markeres den mængde hud, der skal fjernes og hudområdet afsprites.
3. Derefter påføres bedøvelse, hvilket kan medføre en let brændende fornemmelse og ubehag.
4. Ansigt dækkes ind i steril afdækning.
5. Operationen udføres, varighed 30-60 min.
6. Til sidst sys såret sammen.
7. Blephaderm eller EYZ night øjensalve- påsmøres på selve syningen, og der lægges et plaster. Efter operationen får du besked om, hvilken salve eller creme du skal anvende. Hvis lægen ordinerer kloramfenikol øjensalve, skal den anvendes efter den ordinerede dosering og varighed. Påfør kloramfenikol øjensalve 4 gange dagligt i ca. 5 dage mod infektion /recept udleveres/. Brug ikke andre cremer eller salver på såret uden aftale med klinikken.

RISICI OG MULIGE KOMPLIKATIONER

RISICI VED OPERATION FOR TUNGE ØJENLÅG (DERMATOCHALASIS)

Det er LAV risiko til følgende:

- Vedvarende blødning, som kan være vanskelig at stoppe med let kompression.
- Infektion, hvilket forekommer meget sjældent.
- Dannelse af skæmmende arvæv, især hos personer med genetisk disposition for keloiddannelse.
- Asymmetri, selvom de fleste mennesker naturligt har en vis grad af asymmetri.
- Irritation eller tørhedsfornemmelse i øjnene
- I sjældne tilfælde utilstrækkelig lukning af øjenlågene

Der tages alle nødvendige forholdsregler for at minimere risikoen og sikre størst mulig patientsikkerhed.

Den mest alvorlige, men også ekstremt sjældne komplikation ved operation på øjenlåg, er akut blødning i det behandlede område, der kan forårsage tryk på øjets synsnerve. Dette sker kun i 1:10.000 tilfælde, men i yderste konsekvens, og hvis der ikke foretages akut behandling, kan det betyde nedsat syn på det

pågåeldende øje. Derfor er det vigtigt at du kontakter klinikken straks, hvis der opstår akutte voldsomme smerter og eventuel hævelse. Du får kirurgens hjemmenummer med hjem. Hvis det ikke er muligt at træffe kirurgen, skal du straks kontakte et sygehus med en øjenafdeling og medbringe denne patientinformation.

RISICI VED ØJENBRYNSLØFT (BROWPTOSE)

Det er LAV risiko til følgende:

- Midlertidig føleforstyrrelse eller nedsat følelse i huden omkring øjenbryn og pande.
- Synligt arvæv omkring øjenbrynene ved øjenbrynsløft.
- Asymmetri mellem øjenbrynene efter operationen.
- Ømhed eller spændingsfornemmelse i panden.
- Ved operation omkring øjenbrynene kan der i meget sjældne tilfælde opstå påvirkning af små nervegrene i panden.
- Føleforstyrrelser i panden eller omkring øjenbrynene kan i nogle tilfælde vare i flere måneder, men vil hos de fleste gradvist bedres over tid.

RISICI VED FJERNELSE AF XANTHELASMATA

Det er LAV risiko til følgende:

- Midlertidig misfarvning af huden efter fjernelse af xanthelasmata.
- Synligt arvæv afhængigt af hudtype og heling.
- Små ujævnheder eller farveforskelle i huden efter heling.
- Tilbagekomst af xanthelasmata kan forekomme over tid.

Disse risici er taget i betragtning under behandlingen for at sikre patientens sikkerhed og optimale resultater.

FORHOLDSREGLER EFTER OPERATION

- Undgå at køre bil på operationsdagen, da du kan være påvirket af behandlingen.
- I løbet af de første døgn efter operationen anbefales det at lægge en is masken eller ispose på det opererede område flere gange om dagen i 5-10 minutters intervaller for at reducere hævelse og lindre smerter.
- Efter operationen får du besked om, hvilken salve eller creme du skal anvende. Hvis lægen ordinerer kloramfenikol øjensalve, skal den anvendes efter den ordinerede dosering og varighed. Påfør

kloramfenikol øjensalve 4 gange dagligt i ca. 5 dage mod infektion /recept udleveres/. Brug ikke andre cremer eller salver på såret uden aftale med klinikken.

- Du bør undgå fysisk anstrengende aktiviteter (sport, tungløft o.lign) og holde dig roligt i de første 7 dage efter operationen.
- Undgå bøje hovedet nedad, sov med hovedet hævet, brug evt en ekstra pude
- Undgå at udsætte såret for beskidte miljøer, herunder svømmehaller og havbade, i den første uge efter operationen. Sørg for at få rigelig at drikke, alkohol er ikke tilrådeligt de første 2 dage efter operation.
- Hold såret tørt, herunder under badning.
- Undlad at røre ved såret eller de påsatte plasterstrimler, da disse er med til at støtte syningen.
- Hvis du oplever smerter, kan du tage paracetamol 1 g op til 3–4 gange dagligt, dog højst 4 g i døgnet, sammen med brug af isposer som beskrevet.
- Hvis det siver lidt væske og blod fra såret, kan de folde et rent klæde og med et let pres, holde det mod såret i ca. 20 minutter.
- Ved voldsom hævelse eller misfarvning, dobbeltsyn, synsnedsættelse, kraftig blødning, tiltagende smerter, vedvarende pulserende smerter eller tegn på infektion skal du kontakte klinikken straks. Uden for klinikens åbningstid skal du kontakte klinikens akutnummer, 1813 eller relevant øjenafdeling afhængigt af symptomerne. Disse forholdsregler er vigtige for en vellykket og komplikationsfri helingsproces efter operationen.

FORVENTNINGER EFTER OPERATION

Efter operationen kan du forvente at have blålige misfarvninger og hævelse omkring øjnene, i op til et par uger. Trådene fjernes normalt efter cirka 7-10 dage. I de første par uger efter operationen og indtil såret er fuldt helet, er det vigtigt at undgå at gnide eller trække i øjenlåget. Selv hvis såret skulle gå lidt op, er det sjældent nødvendigt med yderligere syning. Det kan som regel løses ved at rense såret og sætte et plaster på det, hvilket hjælper det med at hele pænt. Hvis du er i tvivl, er det vigtigt at kontakte klinikken.

Ved øjenbrynsløft kan der desuden forekomme hævelse, ømhed og spændingsfornemmelse omkring panden og øjenbrynene i den første tid efter operationen. Nogle patienter kan opleve midlertidig nedsat følelse eller føleforstyrrelser i huden omkring panden og øjenbrynene, hvilket hos de fleste gradvist bedres over tid. Da ansigtet naturligt ikke er helt symmetrisk, kan der efter operationen fortsat være mindre forskelle mellem øjenbrynene.

Efter fjernelse af xanthelasmata kan der i en periode være rødme eller lettere farveforandringer i huden. Dette vil hos de fleste gradvist blive mindre synligt med tiden. Selv efter vellykket behandling kan xanthelasmata hos nogle patienter komme igen med tiden.

Arret kan være rødt i starten, men det vil typisk blive blegere med tiden hos de fleste. Ved øjenbrynsløft vil arret omkring øjenbrynene som regel også blive mindre synligt med tiden, selvom der hos enkelte patienter fortsat kan være et let synligt ar. Arrets synlighed afhænger blandt andet af hudtype, heling og individuelle forhold. Det er vigtigt at undgå stærkt sollys på arret i mindst tre måneder, eller længere hvis det stadig er rødt. Dette skyldes, at solen kan forårsage pigmentering af arret, før det er fuldt helet. Hvis du ønsker at være i solen, skal du sørge for at beskytte arret med en stærk solcreme eller solblok og eventuelt bruge en hat med skygge.

Klinikken tilbyder altid en kontrolundersøgelse efter seks måneder, hvor vi sammen vurderer det endelige resultat af operationen og om eventuelle gener er blevet afhjulpnet.

Efter nogle år, typisk mere end 10 år, kan der være behov for en ny operation, da huden naturligt mister sin elasticitet over tid. Nogle patienter kan have behov for et løft af øjenbrynene efter en øjenlågsoperation, og dette vil ofte blive drøftet ved halvårlige kontrolbesøg hos kirurgen.

Har du brug for yderligere assistance?

Hvis du oplever komplikationer eller manglende bedring efter en behandling, forværring af dine symptomer eller udvikling af nye symptomer, bedes du kontakte os så hurtigt som muligt, så vi kan hjælpe dig.

Ved akutte problemer udenfor klinikens åbningstider kan du ringe til klinikens AKUT NUMMER 23 10 69 20, eller 1813, eller henvises til nærliggende øjenlægepraksis (liste over øjenlæger i Region H på Sundhed.dk). Din sundhed og sikkerhed er vores prioritet, og vi er her for at hjælpe dig med eventuelle bekymringer eller spørgsmål, du måtte have.